

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Заступник керівника
(проректор з науково-педагогічної роботи)

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	Усі
Спеціальність	Усі
Освітній рівень	другий (магістерський)
Освітня програма	Усі

Вид дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

вибіркова
українська

Завідувач кафедри
менеджменту, логістики та економіки

Ястремська О.М.

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2018

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри менеджменту, логістики та економіки
Протокол № 1 від 27.08. 2018 р.

Розробники:

Велика О.Ю., к.е.н., доц. кафедри менеджменту, логістики та економіки,

**Лист оновлення та перезатвердження робочої
програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри
2021/2022			

1. Вступ

Анотація навчальної дисципліни: Корпорація є особливою формою організації підприємницької діяльності в основі якої є поєднання капіталів в акціонерній формі. Формування ринкових механізмів управління економікою, процеси приватизації привели до появи у нашій країні великої кількості акціонерних товариств. При цьому відчувається нестача кваліфікованих кадрів, здатних керувати як самим акціонерним товариством, так і поведінкою його акціонерів та зацікавлених сторін. Вивчення основ та особливостей корпоративного управління дозволяє розуміти задачі усіх учасників цих відносин і будувати ефективні моделі управління цими відносинами.

Мета навчальної дисципліни: оволодіння студентами знаннями та професійними компетенціями щодо теоретичних засад корпоративного управління, інституційними та інформаційними інструментами забезпечення функціонування системи корпоративного управління на вітчизняних підприємствах.

Курс	1М	
Семестр	1	
Кількість кредитів ECTS	5	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	20
	семінарські, практичні	20
	лабораторні	-
Самостійна робота		110
Форма підсумкового контролю	залік	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Менеджмент організацій	Управління розвитком підприємства
Фінанси підприємства	Управління потенціалом підприємства
Економіка підприємства	Тренінги
	Магістерська дипломна робота

2. Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Здатність використовувати знання світової історії розвитку корпоративних відносин, розвитку корпоративного сектору в Україні та впливу на формування сучасного національного корпоративного законодавства	Визначати завдання, функції та повноваження органів управління корпоративного підприємства Використовувати іноземний досвід корпоративного управління
Здатність встановлювати основних уча-	Встановлювати склад учасників корпора-

сників корпоративних відносин, їх права та обов'язки	тивних відносин Визначати особливості функціонування учасників корпоративних відносин
Здатність виявляти інтереси кожного учасника корпоративних відносин та вживати заходи щодо уникання конфлікту	Визначати інтереси учасників корпоративних відносин Здійснювати обґрунтування та реалізацію функцій органів корпоративного управління
Здатність взаємоузгоджувати емісійну та дивідендну політики з корпоративними інтересами та реалізовувати їх в межах національного законодавства	Розробляти взаємоузгоджені емісійну та дивідендну політики Використовувати показники та структури фондового ринку при вирішенні завдань корпоративного управління

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сутність корпоративного управління

Тема 1. Теоретичні основи та історія виникнення корпоративного управління. Еволюція формування корпоративної форми організації бізнесу. Корпоративні підприємства в Україні. Сутність корпоративного управління та його роль у процесі господарювання. Корпоративний менеджмент та корпоративне управління.

Тема 2. Принципи та моделі корпоративного управління. Принципи корпоративного управління ОЄСР. Принципи корпоративного управління в Україні. Моделі корпоративного управління. Особливості функціонування фондового ринку. Відмінності аутсайдерської та інсайдерської моделей. Особливості моделі корпоративного управління в Україні.

Змістовий модуль 2. Особливості управління корпоративними підприємствами

Тема 3. Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління. Структура органів управління корпорацією. Загальні збори акціонерів. Види пакетів акцій. Кумулятивне голосування. Наглядова рада. Правління. Зовнішнє середовище корпорації. Корпоративні підприємства в Україні: порядок їх створення та особливості.

Тема 4. Особливості управління державними корпоративними правами. Найбільші державні корпоративні підприємства України. Державні корпоративні права. Особливості управління об'єктами державної власності. Фонд держмайна України. Особливості управління унітарними державними акціонерними товариствами. Незалежні директори.

Тема 5. Корпоративні конфлікти та трансформація корпорацій. Внутрішні корпоративні конфлікти. Зовнішні корпоративні конфлікти. Злиття та поглинання. Причини й наслідки злиття та поглинання корпорацій. Ворожі поглинання та засоби захисту від них. Рейдерство. Види об'єднань корпорацій.

Тема 6. Особливості управління корпоративними фінансами (емісійна та дивідендна політика). Завдання управління корпоративним капіталом. Емісійна політика корпоративного підприємства. Поняття «дивідендного коридору». Дивідендна політика корпоративного підприємства.

4. Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи з дисципліни «Корпоративне управління» включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума – 60 балів).

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки; арифметична правильність виконання індивідуального та комплексного розрахункового завдання; здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань; вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання; застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми; самостійність виконання роботи; грамотність подачі матеріалу; використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ; оформлення роботи.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Розподіл балів за тижнями

Теми змістового модуля			Лекційні заняття	Практичні заняття	Семінарські заняття	Перевірка есе	Перевірка домашніх завдань	Тисьмова контрольна робота	Усього
Змістовий модуль 1.	Тема 1	1, 2 тиждень	2	-	4		3		9
	Тема 2	3, 4 тиждень	2	2	2		3		9
Змістовий модуль 2.	Тема 3	5, 6 тиждень	2	4					6
	Тема 4	7 тиждень	1	2					3
	Тема 5	8, 9 тиждень	2	4			6	30	42
	Тема 6	10 тиждень	1	-	2	20	8		31
Усього			10	12	8	20	20	30	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

5. Рекомендована літератур

Основна

1. Велика О.Ю. Конспект лекцій з дисципліни "Корпоративне управління" [Електронний ресурс] / О.Ю. Велика. – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=1866>
2. Велика О.Ю. Корпоративне управління. Методичні рекомендації до практичних завдань та самостійної роботи для студентів усіх спеціальностей другого (магістерського) рівня [Електронний ресурс] / О.Ю. Велика. – Режим доступу:

<http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/22776/1/2020%20-%20%92%20%b5%20%bb%20%b8%20%ba%20%b0%20%9e%20%ae.pdf>

3. Господарський Кодекс України // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – С. 303.
4. Закон України "Про акціонерні товариства" // Офіційний вісник України. – 2008. – № 81. – С. 7.
5. Ястремська О.М. Корпоративне управління : конспект лекцій / О.М. Ястремська, Д.О. Ріпка. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. – 156 с.

Додаткова

6. Довгань Л.Є. Корпоративне управління. Навчальний посібник / Л.Є. Довгань, В.В. Пастухова, Л.М. Савчук. – К. : Кондор, 2007. – 174с.
7. Євтушевський В.А. Основи корпоративного управління. – Навч. посіб. – К.: Знання-Прес, 2002. – 317с.
8. Ігнат'єва І.А. Корпоративне управління : підручник / І.А. Ігнат'єва, О.І. Гаrafoнова. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 600с.
9. Мальська М.П. Корпоративне управління: теорія та практика. Підручник / М.П. Мальська, Н.Л. Мандюк, Ю.С. Занько. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 360с.
10. Мостенська Т. Л. Корпоративне управління: навч. посіб. / Мостенська Т. Л., Новак В. О., Луцький М. Г., Симоненко Ю. Г. – К.: Каравела, 2008. – 384 с.
11. Штерн Г. Ю. Корпоративне управління: навч. посібник для студентів спеціальності 8.050201 «Менеджмент організацій» / Г. Ю. Штерн. – Харків: ХНАМГ, 2009. – 278 с

Інформаційні ресурси в Інтернеті

12. Офіційний портал Верховної ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua
13. Сайт Державного Комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.
14. Сайт Національної Комісії з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nssmc.gov.ua
15. Сайт ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Велика О.Ю. Корпоративне управління [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=1866>
16. Сайт Фонду держмайна України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.spfu.gov.ua
17. Статистична звітність емітентів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.smida.gov.ua/db/emitent.